

2.1 Процедура акредитації освітніх програм

*Акредитація - оцінювання освітньої програми та/або освітньої діяльності закладу вищої освіти за цією програмою на предмет забезпечення та вдосконалення якості вищої освіти, що здійснюється за критеріями, визначеними **Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти.***

2.1.1 Етапи акредитаційної процедури

Доекспертна підготовка матеріалів акредитаційної справи:

- опрацювання заявок ЗВО про наміри проведення акредитації;
- перевірка належності оформлення поданої акредитаційної справи;
- визначення форми процедури акредитації освітньої програми на основі пропозицій ЗВО;
- формування та затвердження Графіка прийняття заяв про акредитацію освітніх програм;
- формування експертних груп та призначення їх складу;
- інформаційне та організаційне забезпечення процедури акредитації.

Акредитаційна експертиза:

- експертне оцінювання освітньої програми експертною групою;
 - вивчення відомостей про самооцінювання та інших матеріалів АС
 - візит до ЗВО (в очній, дистанційній або змішаній формі)
 - підготовка звіту експертної групи
- підготовка та затвердження експертного висновку ГЕР.

Розгляд акредитаційної справи на засіданні Національного агентства та прийняття рішення:

про акредитацію освітньої програми з визначенням «зразкова»

- щодо жодного з Критеріїв не встановлено відповідність за рівнями «Е» чи «F»;
- відповідність за рівнем «А» щодо п'яти і більше Критеріїв, включаючи Критерії 2, 6 і 8, а для програм третього рівня - також Критерію 10.

про акредитацію освітньої програми

- щодо жодного з Критеріїв не встановлено відповідність за рівнями «Е» чи «F»;
- відповідність за рівнем «А» встановлено менше ніж з п'яти Критеріїв або відповідність за рівнем «А» встановлено з п'яти і більше Критеріїв, проте не встановлено відповідності за рівнем «А» за Критеріями 2, 6 і 8, та Критерію 10 - для програм третього (освітньо-наукового/освітньо-творчого) рівня.

про умовну (відкладену) акредитацію освітньої програми

- відповідність за рівнем «Е» не більше ніж з трьох Критеріїв;
- щодо жодного з Критеріїв не встановлено відповідність за рівнем «F».

про відмову в акредитації освітньої програми

- відповідність за рівнем «Е» щодо чотирьох і більше Критеріїв або відповідність за рівнем «F» хоча б одного з Критеріїв

Експертне оцінювання – це етап акредитаційної експертизи, який передбачає залучення експертної групи до оцінювання освітньої програми.

Експертна група (ЕГ) формується в складі керівника та двох експертів, у тому числі одного експерта з числа здобувачів вищої освіти, якщо інше не передбачено Положенням про акредитацію освітніх програм. У разі одночасної акредитаційної експертизи двох чи трьох освітніх програм склад експертної групи збільшується на одного або двох експертів відповідно.

ЕГ формується з осіб, які включені до **Реєстру експертів Національного агентства** з урахуванням наступних правил:

- експерт є фахівцем/здобувачем вищої освіти зі спеціальності освітньої програми, яка акредитуватиметься, або за унеможливлення повної відповідності – із суміжної спеціальності;
- експерт з числа здобувачів вищої освіти навчається на рівні вищої освіти не нижче ніж рівень освітньої програми, яка акредитується;
- під час акредитаційної експертизи освітньої програми третього рівня вищої освіти один з експертів повинен мати науковий ступінь доктора наук;
- до складу ЕГ не включаються експерти, які мають реальний чи потенційний конфлікт інтересів з ЗВО;
- члени відповідних ГЕР не включаються до складу ЕГ з акредитації освітніх програм за спеціальністю, яка належить до цієї галузі.

Експертне оцінювання передбачає:

- 1) попереднє вивчення ЕГ відомостей про самооцінювання, доданих до них матеріалів, а також усіх інших матеріалів та інформації, включно з наданою секретаріатом Національного агентства, що стосується освітньої програми і освітньої діяльності ЗВО за цією програмою;
- 2) формування програми візиту експертів та узгодження її із ЗВО.
- 3) візит експертів;
- 4) складання експертною групою проєкту звіту і подання його до Національного агентства через інформаційно-комунікаційну систему Національного агентства;
- 5) доопрацювання експертною групою проєкту звіту, його підписання і подання остаточної версії до ІКС.

Документи, якими керується ЕГ під час експертного оцінювання освітніх програм:

- **Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти** (затверджене наказом Наказ Міністерства освіти і науки України від 15 травня 2024 року № 686)
- **Положення про експерта та експертну групу Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти** (затверджене протоколом засідання Національного агентства від 27 серпня 2024 року № 15 (65))
- **Інструкція для експертів Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти щодо організації роботи експертної групи в процесі проведення акредитаційної експертизи** (затверджена наказом Національного агентства від 09 вересня 2024 року № 42)
- **Кодекс академічної доброчесності Національного агентства** (схвалений на засіданні Національного агентства 25 лютого 2019 року, протокол № 2)

2.1.2 Робота експертної групи в акредитаційному процесі

Етап 1. Підготовка до візиту

(10 робочих днів)

Наказ про призначення експертної групи

Не пізніше ніж через 10 робочих днів із дня реєстрації заяви ЗВО про проведення акредитації

- визначає склад ЕГ;
- строк роботи, у тому числі дати візиту експертів у відповідному ЗВО та кінцевий термін подання звіту ЕГ.

- організація і координування роботи ЕГ на підготовчому етапі
- вивчення і аналіз матеріалів акредитаційної справи
- формування переліку питань, що потребують уточнення
- підготовка проєкту програми візиту експертів

Програма візиту експертної групи

обов'язкові зустрічі:

- зі здобувачами освіти;
- з науково-педагогічними працівниками;
- з роботодавцями та іншими зовнішніми стейкхолдерами;
- з представниками адміністрації;
- з гарантом;
- з авторами Відомостей про самооцінювання;
- огляд матеріально-технічної бази;
- відкрита зустріч;
- резервна зустріч;
- фінальний брифінг.

- погодження проєкту програми візиту експертів із гарантом ОП

**не пізніше ніж за
5 робочих днів до початку
візиту експертів**

- завантаження програми візиту експертів до ІКС

**не пізніше ніж за
3 робочі дні до початку
візиту експертів**

- запит на додаткові документи

- подається до початку візиту експертної групи до ЗВО
- подається лише за необхідності
- потрібно урахувати, що у ЗВО повинно бути достатньо часу для збору і подання інформації у відповідь на запит
- урахувати, що для кожного із документів запиту у розділі «Аналіз» звіту ЕГ за відповідним Критерієм має бути відображено інформацію, яку було отримано із цього документу, та зазначено посилання на нього
- подавати запит і отримувати відповідь на нього можна лише через систему ІКС
- за запитом керівника ЕГ ЗВО надає експертній групі тимчасовий доступ до матеріалів дистанційного навчання та інших навчально-методичних матеріалів на відповідних ресурсах ЗВО (за наявності).

- аналіз і уточнення запитань до кожної зустрічі в рамках візиту експертів
- підведення підсумків роботи ЕГ на підготовчому етапі
- підготовка до зустрічей

**Чіткий план проведення кожної зустрічі
(перелік питань та порядок їхнього розгляду, розподіл між членами ЕГ)**

Етап 2. Візит експертної групи до ЗВО

(3 робочі дні)

перший та другий день візиту експертів

- проведення зустрічей відповідно до погодженої програми візиту
- у разі необхідності внесення змін до програми візиту експертів усі зміни повинні бути погоджені ЕГ і ЗВО та доведені до відомо відділу супроводу експертів, а програма візиту із змінами додана до звіту ЕГ у формі додатку
- у випадку акредитації у дистанційній або змішаній формі ЕГ здійснює відеозапис усіх зустрічей

третій день візиту експертів

- підведення підсумків візиту
- узгодження рішення щодо відповідності ОП вимогам критеріїв
- знаходження консенсусу щодо позитивних практик та/або недоліків ОП

- ЕГ працює в закритому форматі без залучення сторонніх осіб
- зустрічі з представниками ЗВО не проводяться

Етап 3. Робота ЕГ над написанням звіту

(12 робочих днів)

у разі одночасної акредитаційної експертизи двох чи трьох освітніх програм термін написання звіту може бути збільшений на 2 або 4 робочі дні відповідно

(5 робочих днів)

написання тексту проєкту звіту ЕГ

- аналіз виконання вимог кожного Критерію
- визначення позитивних практик та їх обґрунтування
- визначення недоліків та їх обґрунтування
- визначення рівня відповідності за кожним Критерієм
- надання рекомендацій
- написання Резюме

формування Додатку 1 до звіту ЕГ «Перелік суттєвих недоліків»

Направлення проєкту звіту разом із Додатком 1 для аналізу відділом акредитації

- дату направлення проєкту звіту ЕГ для аналізу відділом акредитації визначено в Наказі про призначення експертної групи
- визначені у проєкті звіту ЕГ рівні відповідності критеріям неможливо буде змінити під час доопрацювання звіту

2.1 Процедура акредитації освітніх програм

(3 робочі дні)

- аналіз проекту звіту ЕГ відділом акредитації

(4 робочі дні)

- доопрацювання тексту звіту ЕГ після аналізу відділом акредитації
- удосконалення тексту, враховуючи коментарі відділу акредитації

- дату подання звіту ЕГ визначено в Наказі про призначення ЕГ
- звіт ЕГ вважається завершеним і поданим після підписання членами ЕГ
- член ЕГ, який повністю або частково не погоджується із зазначеними у звіті оцінками відповідності Критеріям та/або рекомендаціями, підписує його з додаванням окремої думки, яка містить обґрунтування позиції експерта та є невід'ємною частиною цього звіту
- у випадку проведення одночасної акредитаційної експертизи двох чи трьох освітніх програм звіт складається окремо щодо кожної з них та не може містити фрагменти іншого звіту ЕГ

Звіт експертної групи

(протягом 3 робочих днів після подання звіту)

- подання зауважень до звіту ЕГ від ЗВО

Етап 4. Розгляд акредитаційної справи ГЕР

(протягом 3 робочих днів після отримання доступу до проекту експертного висновку ГЕР)

- ознайомлення із проектом експертного висновку ГЕР

Засідання ГЕР

- участь у засіданні ГЕР керівника ЕГ, за необхідності – усіх членів ЕГ

Етап 5. Розгляд акредитаційної справи Національним агентством

- за потреби – участь у засіданні Національного агентства (про необхідність участі в засіданні ЕГ буде повідомлено додатково)

Рішення Національного агентства

2.1.3 Постакредитаційний моніторинг освітніх програм

Зовнішнє оцінювання не завершується рішенням про акредитацію освітньої програми. Для оцінювання виконання наданих за результатами акредитації рекомендацій та/або відповідності Критеріям оцінювання якості освітньої програми Національне агентство здійснює постакредитаційний моніторинг.

Законодавча база

Стандарт 2.3. Процеси запровадження

ESG 2015

Процеси зовнішнього забезпечення якості повинні бути надійними, корисними, наперед визначеними, послідовно запроваджуваними і опублікованими. Вони включають:

- самооцінювання або його еквівалент;
- зовнішнє оцінювання, яке зазвичай включає відвідування закладу;
- звіт за результатами зовнішнього оцінювання;
- послідовні подальші дії за результатами оцінювання.

Зовнішнє забезпечення якості не завершується звітом експертів. У звіті надаються рекомендації для подальших дій закладу. Агентства здійснюють детальний аналіз подальшої діяльності, здійсненої закладом. Сутність подальших дій залежить від моделі зовнішнього забезпечення якості.

Відповідно до статті 5 Закону України «Про вищу освіту» Національне агентство має обов'язок здійснювати постакредитаційний моніторинг акредитованих освітніх програм. Освітня програма закладу вищої освіти, яку було акредитовано іноземним агентством, проходить постакредитаційний моніторинг у відповідному агентстві.

Національне агентство здійснює постакредитаційний моніторинг на третьому році після ухвалення рішення про акредитацію. Постакредитаційний моніторинг здійснюється для всіх освітніх програм, для яких було ухвалене рішення відповідно до Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів освіти, затверджене наказом МОН України від 15 травня 2024 року № 686, і не запроваджується для освітніх програм, для яких було ухвалено рішення про акредитацію до 01 серпня 2024 року. Тобто **постакредитаційний моніторинг відповідно до загальних правил буде впроваджено з 2027 року**, але можливі винятки.

Особливості та винятки

Постакредитаційний моніторинг освітніх програм може здійснюватись позачергово на підставі рішення Національного агентства у разі, якщо є:

- звернення суб'єктів, до сфери управління яких належать ЗВО;
- звернення Кабінету Міністрів України, Міністерства освіти і науки України, Державної служби якості освіти України;
- звернення ЗВО про проведення постакредитаційного моніторингу його освітніх програм.

Процедура проведення постакредитаційного моніторингу

Процедура постакредитаційного моніторингу включає аналіз впроваджених ЗВО змін в освітній програмі та освітній діяльності за нею після ухвалення рішення про акредитацію: усунених недоліків, виконаних рекомендацій, а також аналіз відповідності Критеріям оцінювання якості освітньої програми.

Для здійснення постакредитаційного моніторингу у термін, встановлений у графіку проведення постакредитаційного моніторингу, заклад вищої освіти подає Національному агентству:

- відомості про зміни, що зазнали освітня програма та освітня діяльність за освітньою програмою після попередньої акредитації, за формою, затвердженою Національним агентством;
- інформацію про реагування на зауваження та недоліки, виявлені під час проведення акредитації відповідної освітньої програми, за формою, затвердженою Національним агентством;
- інші документи або посилання на електронні ресурси, що підтверджують наведену закладом вищої освіти інформацію.

У межах постакредитаційного моніторингу **відсутній етап експертного оцінювання**. Процедура включає доекспертну підготовку матеріалів (перевірку належності оформлення поданої справи і інформаційне та організаційне забезпечення процедури), розгляд ГЕР та розгляд Національним агентством.

Результати постакредитаційного моніторингу

За результатами постакредитаційного моніторингу Національне агентство встановлює виконання наданих за результатами акредитації рекомендацій та/або відповідності Критеріям та приймає **наступні рішення щодо постакредитаційного моніторингу**:

- у разі встановлення виконання наданих за результатами акредитації рекомендацій та відповідності Критеріям Національне агентство приймає **рішення про успішне проходження постакредитаційного моніторингу**;
- у разі виявлення під час постакредитаційного моніторингу часткового невиконання рекомендацій та/або часткової невідповідності Критеріїв, Національне агентство приймає **рішення про проходження постакредитаційного моніторингу із зауваженнями** та надає закладу вищої освіти роз'яснення щодо виконання таких критеріїв та/або попереджає про необхідність їх виконання і встановлює строк для усунення виявлених недоліків;
- у разі виявлення під час постакредитаційного моніторингу невиконання Критеріїв, а саме встановлення повної невідповідності визначеному Критерію та/або виявлення недоліків, що мають фундаментальний характер і унеможливають якісну реалізацію освітньої програми, або у разі відмови закладу вищої освіти від проходження постакредитаційного моніторингу Національне агентство приймає **рішення про припинення дії сертифіката про акредитацію відповідної освітньої програми**.

Національне агентство наразі проводить експеримент з впровадження постакредитаційного моніторингу, в ході якого здійснюється апробація можливих алгоритмів та їх коригування, формуються рекомендації з підготовки інформаційно-комунікаційної системи.